

Resumé:

Osobností malíře Františka Jakuba Prokyše se před Druhou světovou válkou zabýval historik umění František Matouš, avšak svou práci tehdy nedokončil. Druhým byl Pavel Zadražil, který malíři v roce 1985 věnoval svou diplomovou práci. Od té doby byla řada Prokyšových maleb restaurována, přičemž z některých byly sejmuty pozdější přemalby a jiné velmi zašlé se staly opět čitelnými.

Pro velký počet maleb tohoto malíře jsem se v této bakalářské práci rozhodla věnovat pouze dílům od církevních objednavatelů.

Místo a datum narození Františka Prokyše není známo. První zpráva o něm pochází z roku 1746, kdy pracoval v klášteře augustiniánů v Borovanech na rozsáhlé výzdobě kostela a kaple. Prokyš byl původně poddaným na prunenndorfském panství hraběte z Martinic, ovšem v roce 1752 byl přijat knížetem ze Schwarzenberka na panství Třeboň a následně byl z poddanství propuštěn. Usadil se v Třeboni, oženil se a narodily se mu zde dvě nejstarší děti. V této době vyzdobil pro Schwarzenberky v Českém Krumlově letohrádek Bellarie a zámečky Kvítkův a Červený dvůr.

Roku 1760 se Prokyš přestěhoval do Českých Budějovic, kde zakoupil dům na náměstí. Z této doby pochází výzdoba kostelíka Nejsvětější Trojice v Českých Budějovicích, nástěnné malby a oltářní obrazy v kapli svatého Víta nedaleko Třeboně a portrét borovanského probošta Augustina Dubenského.

Prokyšova první manželka Alžběta zemřela roku 1764 a o několik let později se malíř oženil podruhé s Magdalenou. V Českých Budějovicích se mu poté narodily ještě tři děti. Další léta patří k Prokyšovým nejčinnorodějším, namaloval řadu oltářních obrazů jako Nanebevzetí Panny Marie do kostela v Netolicích, obrazy Růžencové Panny Marie a svaté Anny do dominikánského a svaté Anny do kapucínského kostela v Českých Budějovicích. Mezi jeho nejlepší práce v oboru nástěnné malby patří výzdoba kaple Vzkříšení v kostele svatého Víta v Českém Krumlově.

František Prokyš zemřel roku 1791 v Českých Budějovicích. Z jeho pěti dětí ho přežila jediná dcera Eva ze druhého manželství.

Malíř Prokyš dobře ovládal malbu nástěnnou i malbu olejem na plátno, osvojil si správnou anatomii postav a využíval osvědčené kompozice. Z širšího pohledu byl malířem pouze provinčním, avšak v rámci jižních Čech měl význam nemalý.

Jeho působení si zaslouží ještě další hlubší bádání, ne všechny jeho malby byly dosud objeveny a připsány.